

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
кафедра судоустрою та прокурорської діяльності

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни
«Основи прокурорської діяльності»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2020

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Основи прокурорської діяльності» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2020. 17 с.

Розробник:

І. В. Бородіна, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри
судоустрою та прокурорської діяльності.

Затверджено на засіданні кафедри судоустрою та прокурорської
діяльності
(протокол № 1 від 01 вересня 2020 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)
затверджено на засіданні кафедри судоустрою та прокурорської діяльності
(протокол № 11 від 07 червня 2021 р.)

Оновлено редакцію (зі змінами та доповненнями)
Затверджено на засіданні кафедри кримінального процесу
(протокол №1 від 02 вересня 2022 року)
(протокол № 10 від 07 червня 2023 р.)
(протокол № 19 від 20 червня 2024 р.)

Завідувач кафедри

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Основи прокурорської діяльності
Вид навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Бородіна Ірина Валеріївна, доцентка кафедри судоустрою та прокурорської діяльності, к. ю. н., доцентка
Контактний телефон	057-704-92-78
Е-mail	i.v.iurevych@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	Ідентифікатор конференції Zoom: 9915145278, код доступу: 259438

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається природа інституту прокуратури, а також його базових категорій, аналізується поняття прокуратури та розкриваються її завдання, мета, засади та функції. Вивчається система органів прокуратури України та система органів, що забезпечують функціонування прокуратури. Аналізуються питання статусу прокурорів в Україні: порядок набуття статусу прокурора, права та обов'язки прокурорів, гарантії незалежності та недоторканості прокурорів, особливості притягнення прокурорів до різних видів відповідальності та звільнення і припинення їх повноважень. Окреслюються особливості реалізації функцій прокуратури України.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – формування системи знань про основні теоретичні проблеми у сфері визначення місця прокуратури в системі гілок державної влади та державних органів України, основних завдань прокурорської діяльності, правових основ та засад організації й діяльності прокуратури, системи і структури органів прокуратури, діяльності органів прокурорського самоврядування, а також функцій прокуратури та проблеми і перспективи вдосконалення органів прокуратури України.

Завдання:

- засвоєння основних теоретичних підходів до визначення сутності прокурорської діяльності, її характерних ознак; завдань та функцій прокуратури; значення та системи засад організації та діяльності органів прокуратури; організації роботи й управління в органах прокуратури України;
- уміння розкрити правовий статус прокурорських працівників, особливості проходження ними служби в органах прокуратури; значення і сутність кожної засади організації та діяльності органів прокуратури; правильно тлумачити та застосовувати ці норми при вирішенні практичних ситуацій;
- формування вмінь і навичок щодо правильного тлумачення та застосування нормативно-правових актів у сфері організації та діяльності системи органів та установ прокуратури, а також виявлення прогалин і колізій в їх системі;
- засвоєння специфіки реалізації конституційних функцій прокуратури, засад взаємодії при їх реалізації із суміжними правовими інститутами.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Конституційне право», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн», «Цивільне право (Частина 1)», «Кримінальне право» (Загальна частина), «Адміністративне право».

Кореквізити:, «Цивільне право (Частина 2), «Кримінальне право» (Особлива частина) «Кримінальний процес», «Цивільний процес», «Господарський процес», «Адміністративне судочинство», «Міжнародне право».

Постреквізити: -

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1.1. Демонструвати знання й розуміння природи й змісту прокурорської діяльності як наукової концепції.

РН НД 1.2. Демонструвати знання і розуміння основних теоретичних та прикладних проблем інституту прокуратури, а також шляхів їх подолання.

РН НД 1.3. Пояснювати природу і зміст засад організації і діяльності системи органів прокуратури.

РН НД 1.4. Здійснювати критичний і системний аналіз правових позицій Верховного Суду, що прямо чи опосередковано стосуються прокуратури України.

РН НД 1.5. Здійснювати аналіз та вносити пропозиції щодо перспективного реформування інституту прокуратури, її модернізації.

РН НД 1.6. Володіти вміннями і навичками щодо правильного тлумачення та застосування нормативно-правових актів у сфері організації та діяльності прокуратури та суміжних інститутів, такі як судові органи, адвокатура, а також виявлення прогалин і колізій в їх системі.

РН НД 1.7. Вміти аналізувати та розв'язувати практичні завдання, пов'язані із тлумаченням і застосуванням норм права, передусім законодавства про прокуратуру, судоустрій і статус суддів та адвокатуру, у конкретних ситуаціях судової, прокурорської чи адвокатської практики.

РН НД 1.8. Знати мету та завдання прокурорської діяльності, її місце в системі юридичних гарантій прав і свобод людини і громадянина, та серед органів, що їх реалізують.

РН НД 2.1. Характеризувати функції прокуратури України на сучасному етапі їх реалізації.

РН НД 2.2. Розуміти специфіку організаційної будови системи органів та установ прокуратури України, а також особливості діяльності спеціалізованих прокуратур.

РН НД 2.3. Характеризувати сутність правового статусу прокурора.

РН НД 2.4. Розкривати механізм набуття статусу прокурора в Україні.

РН НД 2.5. Демонструвати знання та розуміння особливостей правового статусу окружних, обласних прокуратур та прирівняних до них прокуратур, а також Офісу Генерального прокурора.

РН НД 2.6. Характеризувати систему органів, що здійснюють організаційне забезпечення діяльності прокуратури.

РН НД 2.7. Розкривати особливості організації роботи та контролю виконання в органах прокуратури України.

РН НД 2.8. Демонструвати розуміння актуальних проблем реалізації прокурором основних напрямів діяльності прокуратури.

РН НД 3.1. Аналізувати міжнародні стандарти щодо прокурорської діяльності.

РН НД 3.2. Робити порівняльно-правовий аналіз моделей інституту прокуратури в світі.

РН НД 3.3. Визначати поняття, види, основні напрями та організаційні форми міжнародного співробітництва органів прокуратури.

РН НД 3.4. Володіти знаннями про міжнародні інституції у сфері прокуратури.

РН НД 3.5. Володіти навичками роботи із нормативно-правовими актами, науковою літературою, аналітичними та статистичними матеріалами, що стосуються питань прокурорської діяльності.

Види навчальних занять та самостійна робота

для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Предмет та система курсу “Основи прокурорської діяльності”	Предмет та система курсу “Основи прокурорської діяльності”	10
2	Правові основи діяльності прокуратури України	Правові основи діяльності прокуратури України	10
3	Засади організації та діяльності органів прокуратури України	Засади організації та діяльності органів прокуратури України	10
4	Система органів прокуратури України	Система органів прокуратури України	10
5	Організація роботи в органах прокуратури України	Організація роботи в органах прокуратури України	10
6	Служба в органах прокуратури України. Правовий статус прокурорів	Служба в органах прокуратури України. Правовий статус прокурорів	10
7	Організація і процесуальне керівництва досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку	Організація і процесуальне керівництва досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку	12
8	Підтримання публічного обвинувачення в суді	Підтримання публічного обвинувачення в суді	12
9	Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов’язаних з обмеженням особистої свободи громадян	Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов’язаних з обмеженням особистої свободи громадян	7
10	Представництво прокуратурою інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом	Представництво прокуратурою інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом	10
11	Міжнародне співробітництво органів прокуратури	Міжнародне співробітництво органів прокуратури	11
	Усього		112

**Види навчальних занять і самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Предмет та система курсу “Основи прокурорської діяльності”		15
2	Правові основи діяльності прокуратури України		15
3	Засади організації та діяльності органів прокуратури України		15
4	Система органів прокуратури України		15
5	Організація роботи в органах прокуратури України		10
6	Служба в органах прокуратури України. Правовий статус прокурорів		15
7	Організація і процесуальне керівництва досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку	Організація і процесуальне керівництва досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку	15
8	Підтримання публічного обвинувачення в суді	Підтримання публічного обвинувачення в суді	15
9	Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян	Нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян	15
10	Представництво прокуратурою інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом	Представництво прокуратурою інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом	15
11	Міжнародне співробітництво органів прокуратури		11
	Всього		156

Самостійна робота студентів

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи навчального характеру, яка спрямована на вивчення програмного матеріалу навчального курсу. Під час цього виду роботи студент має самостійно опрацювати конспекти лекцій, рекомендовану літературу, нормативні акти, матеріали емпіричних досліджень до тем, що виносяться на практичні заняття.

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- доопрацювання матеріалів лекції;
- робота в інформаційних мережах;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів України та зарубіжних країн;
- підготовка до практичних (семінарських, лабораторних) занять;
- робота над окремими темами навчальних дисциплін, які згідно з робочою програмою навчальної дисципліни винесені на самостійне опрацювання студентів;
- робота над кейсами з питань прийняття й виконання нормативно-правових актів;
- створення портфоліо за темами навчальної дисципліни та його презентація;
- самотестування;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до всіх видів поточних контрольних випробувань (колоквіумів, тестування тощо);
- підготовка індивідуальних робіт (реферат, стаття, тези, есе тощо); та ін.

Завдання й методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Навчально-методичному посібнику для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Основи прокурорської діяльності» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право»

спеціальності 081 «Право.

**Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної
дисципліни**

Нормативно-правові акти

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
3. Кодекс професійної етики та поведінки прокурорів: затверджено Всеукраїнською конференцією прокурорів 27.04.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001900-17#Text>
4. Конституція України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/t21>. – Заголовок з екрана.
6. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text>
7. Про Конституційний Суд України: Закон України 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
8. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>
9. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р., № 2939-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
10. Про доступ до судових рішень: Закон України від 22.12.2005 р., № 3262-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15#Text>
11. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р., № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

12. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р., № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
13. Про Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021 – 2023 роки: затв. Указом Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2312021-39137>
14. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402 – VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
15. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>

Література

Основна література

1. Дудченко О. Ю. Проблема єдності правового статусу прокурора на етапі реформування органів кримінальної юстиції України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 459-462.
2. Дудченко О. Ю. Проблеми кадрового забезпечення органів прокуратури в умовах введення в Україні воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 7. С. 439-441.
3. Конституційні функції прокуратури України : навч. посіб. / П. М. Каркач, І. В. Бородіна, М. В. Юревич ; за ред. П. М. Каркача. – Харків : Право, 2020. – 230 с.
4. Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія / А. В. Лапкін. – Харків : Право, 2020. – 1304 с.
5. Організація та діяльність органів прокуратури України : навч. посіб.; за ред. П. М. Каркача. Харків : Право, 2019. 500 с.
6. Подкопаєв С. В. Організація та діяльність прокуратури в Україні : монографія / С. В. Подкопаєв. – Харків : Право, 2020. – 364 с.

Додаткова література

1. IONUSHAS, S. K. Деякі питання визначення конституційно-правової моделі прокуратури України. *Scientific Papers of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 2020, 5: С. 49-58.
2. Велика українська юридична енциклопедія : Т. 19 : Кримінальний процес, судоустрій, прокуратура та адвокатура / редкол.: В. Т. Нор (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 2020. –960 с. (особистий доробок – «Незалежність прокурора» с. 511-512; «Система прокуратури» – с. 764-766).
3. Іщук Д. О. До характеристики повноважень спеціалізованої антикорупційної прокуратури. *Держава та регіони*. Серія: Право, 2020, 1. С. 67.
4. Косюта М. Роль і місце прокуратури України в суспільстві як суб'єкта державної влади. *Юридичний вісник*. 2019. № 3. С. 50-55.
5. Куліш А.М., Миколенко Н.С. Критерії оцінки ефективності діяльності органів прокуратури України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2018. № 2. Том 1. С. 85-88.
6. Лапкін А. В. Щодо визначення мети, завдань та функцій прокуратури // *Правові горизонти*. 2019. Вип. 17 (30). С. 97-101.
7. Навчальний посібник з підготовки до державної підсумкової атестації з основ прокурорської діяльності / [уклад.: І. В. Бородіна, В. С. Бабкова, І. О. Русанова та ін.] ; за заг. ред. І. В. Бородіної. – Харків : Право, 2021. – 160 с.
8. Ногіна К. Місце прокуратури в системі органів державної влади України. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2018. № 3. С.19.

9. Рибалка Н.; Мазурик С., Терещук Г. Робота з інформацією як елемент транспарентності в діяльності органів прокуратури. *Актуальні проблеми правознавства*. 2018, 1. С.107-110.
10. Розсоха К. О. Роль та функції спеціалізованих антикорупційних органів України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 4. С. 101-105.
11. Розсоха К. О. Нормативне забезпечення функціонування антикорупційних органів України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 5. С. 93-96.
12. Розсоха К.О. Роль і місце прокуратури у боротьбі з корупцією. «The scientific heritage» 2021. VOL 5 № 78 (78) (2021). С. 23-28.
13. Русанова І. О. До питання про конституційність правової основи кадрового перезавантаження прокуратури. *Вісник Запорізького національного університету*. Юридичні науки. 2020. № 4. с. 259-265.
14. Русанова І. О. Суб'єкти вирішення питання щодо дисциплінарної відповідальності прокурорів. *Публічне право*. 2020. № 3. с. 181-187.
15. Трагнюк Р. Р. Деякі проблеми атестації прокурорів. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2021. Вип. 40.
16. Трагнюк Р. Р. Проблеми звільнення прокурорів під час атестації. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 4. с. 580-583.
17. Хіль М., Іванцова А. Кроки до покращення роботи прокурора та підвищення довіри населення. *Молодий вчений*. 2018. 4 (56). С. 100-103.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>
Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>
Офіційний веб-портал Верховного Суду . URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL: <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Вищої ради правосуддя – <http://www.vru.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора –
<https://www.gp.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Ради Європи – <http://www.coe.kiev.ua>

СЕНМК

Стандартизований навчально-методичний комплекс (бібліотека НЮУ імені Ярослава Мудрого).

URL:<https://library.nlu.edu.ua/senmk/item/249-osnovy-prokurorskoj-diialnosti.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично й активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при вирішенні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні й самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені з поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога – дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/01/kodeks_akademichnoi%CC%88_dobrochesnosti-1.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки в навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції), а ноутбуки і планшети – для ведення конспектів лекцій і відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Основи прокурорської діяльності» передбачає проведення поточного й підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

- виконання студентами впродовж семестру завдань для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 10.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік за результатами практичних занять. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60 балів.

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75–79

D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34